

Raskaudenkeskeytys, yli 12 raskausviikkoa

Yli 12 viikkoa kestäneessä raskaudessa keskeytys tapahtuu aina lääkkeellisesti sairaalassa. Keskeytys tapahtuu ottamalla kahta eri lääkettä, jotka aiheuttavat kohdun supistelun, jolloin raskaus keskeytyy.

Ajan varaaminen raskaudenkeskeytykseen

Voit varata ajan raskaudenkeskeytykseen soittamalla Naistentautien vastaanotoille. Tee raskaustesti ennen ajanvarausta. Ennen sairaalaan tuloa sinut ohjataan jättämään virtsanäyte klamydian ja tippurin poissulkua varten sekä käymään verikokeella veriryhmäsi selvittämiseksi.

Käynti Naistentautien vastaanotoilla

Sairaalaan tullessasi saat täytettäväksi esitietolomakkeen sekä AB1-lomakkeen, joka vaaditaan raskauden keskeyttämiseksi.

Vastaanotolla varmistetaan raskauden kesto ultraäänitutkimuksella emättimen kautta ja sovitaan ehkäisystä raskaudenkeskeytyksen jälkeen.

Kun raskaus on kestänyt yli 12 viikkoa, tarvitaan keskeyttämistä varten Valviran (sosiaali- ja terveysalan valvontaviranomainen) **lupa**. Vastaanottokäynnin yhteydessä täytetään tarvittavat lomakkeet valvontaviranomaiselle.

- Täytät henkilökunnan avustuksella AB2-lomakkeen (selvitys raskaana olevan ja hänen perheensä elämänoloista) kun raskaus keskeytetään elämänoloista tai muista olosuhteista aiheutuvan huomattavan rasituksen, lapsiluvun, yli 40 vuoden iän, raskaaksi tulemiseen liittyvän rikoksen tai jommankumman vanhemman sairauden vuoksi. Raskaus tulee keskeyttää ennen 20 raskausviikkoa.
- Henkilökunta täyttää AB3-lomakkeen (Raskauden keskeyttäminen sikiöperusteella) kun raskaus keskeytetään sikiön vakavan sairauden tai epämuodostuman vuoksi. Sikiöperäinen raskaudenkeskeytys tulee tapahtua ennen 24 raskausviikkoa.

Kun lupa raskaudenkeskeytykseen Valvirasta on saatu, aloitetaan raskaudenkeskeytys antamalla **ensimmäinen keskeytyslääke** (Mifegyne®) **sairaalassa**. Lääke valmistele kahden päivän päästä tapahtuvaa kohdun tyhjentyä. **Raskaudenkeskeytystä ei voi enää perua tämän jälkeen**, koska lääke saattaa lisätä sikiövaurioiden mahdollisuutta. Mikäli oksennat 2 tunnin kuluessa lääkkeen ottamisesta, osa lääkkeistä voi jäädä imeytymättä. Ota tällöin yhteys hoitavaan sairaalaan uuden lääkkeen saamiseksi.

Jos olet veriryhmältäsi Rh-negatiivinen, saat Anti-D-immunoglobuliinipistoksen, jolla estetään mahdollinen vasta-aineiden muodostuminen vereen seuraavissa raskauksissa.

Raskaudenkeskeytyksen toteutus osastolla

Täytettävä kohta: **Hoidon toteuttamispäivä** _____

Ennen sairaalaan tuloa voit syödä kevyen aamupalan kotona, mutta sairaalaan saapumisen jälkeen sinun tulee olla syömättä ja juomatta. Tarvittaessa sinulle voidaan laittaa suonikanyyli nestehoitoa ja kipulääkitystä varten. Kaikki korut, lävistyskorut mukaan lukien, kannattaa poistaa jo kotona. Osastolle on suositeltavaa pyytää yksi tukihenkilö mukaan keskeytyspäivän ajaksi.

Ennen keskeytyslääkkeiden aloittamista sinulle voidaan antaa peräruiske suolen toimittamiseksi. **Keskeytyslääkkeen aloitusannos** (Cytotec® 4 tablettia) laitetaan emättimeen. Lääkeannos uusitaan 2 tablettia kerrallaan aina 3 tunnin välein, **kunnes raskaus keskeytyy**. Lääkkeen vaikutuksesta kohtu alkaa supistella ja kohdunsuu avautuu siten, että raskaus keskeytyy ja syntyy alakautta. Kohdun supistuskipu tuntuu aluksi lievempänä voimistuen vähitellen. Kipulääkettä annetaan sinulle jo ennen ensimmäistä Cytotec® -annosta ja sen jälkeen aina tarvittaessa.

Mikäli raskauden keskeydyttyä vuoto on runsasta tai istukka ei synny kokonaisena, kohtu tyhjennetään tarvittaessa kirurgisesti nukutuksessa. Nukutuksen jälkeen kotiutuessa tarvitset oman turvallisuutesi vuoksi aikuisen tukihenkilön seuraavaan aamuun asti.

Jos raskaus keskeytyy ensimmäisenä hoitopäivänä ja vointisi on hyvä, voit kotiutua jo samana päivänä. Muussa tapauksessa sairaalahoito jatkuu, kunnes raskaus on keskeytynyt.

Keskeytyksen jälkeen

Keskeytyksen jälkeen sinun tulee levätä ja välttää fyysistä rasitusta muutaman päivän ajan. Jälkihoitona voidaan sinulle antaa kohdun supistumista edistävää lääkettä sekä maidon erittymistä estävää lääkitystä.

Kipu voi jatkua kuukautiskivun kaltaisena muutamia päiviä, ota tarvittaessa apteekista ilman reseptiä saatavia kipulääkkeitä.

Jälkivuoto saattaa jatkua 3-4 viikkoa. **Vuodon aikana vältä** yhdyntöjä, tamponien/kuukupin käyttöä, uimista sekä ammekylpyjä **tulehdusriskin vuoksi**. Seuraava kuukautisvuoto tulee yleensä 4-7 viikon kuluttua. Kuukautiset voivat silloin olla aiemmasta poikkeavat. Ehkäisyn aloittamisesta on huolehdittava heti raskaudenkeskeytyksen jälkeen, mikäli uuden raskauden alkaminen ei ole toivottavaa.

Sairausloman pituus on yksilöllinen, yleensä 2-5 päivää. Rutiininomaista jälkitarkastusta ei tarvita. Mikäli raskaus on keskeytetty sikiöperäisestä syystä, annetaan sinulle jälkitarkastusaika äitiyspoliklinikalle ja tarvittaessa genetiikan poliklinikalle.

Mahdolliset ongelmat

Ota yhteys hoitavaan sairaalaan, jos raskaudenkeskeytyksen jälkeen ilmaantuu runsasta vuotoa, alavatsakipuja, lämmönnousua tai jälkivuoto muuttuu pahanhajuiseksi.

Sinun on mahdollista saada **tukea antavaa keskusteluapua perusterveydenhuollosta tai kriisityöntekijöiltämme**. Käytettävissämme sairaalassa on kriisityöhön perehtynyt sairaanhoitaja tai sairaalapappi. Sairaalapapin antama tukikeskustelu ei edellytä kuulumista mihinkään uskontokuntaan. Kriisityöntekijöiden antama tuki lähtee aina sinun tarpeistasi.